

Република Србија
УПРАВНИ СУД
3 Уж. 268/22
16.04.2022.године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Богдановић, председника већа, Јелене Тишма - Јовановић и Миње Бикички, чланова већа, са судским саветником Јеленом Поповић, као записничарем, одлучући по жалби Коалиције Уједињени за победу Београда Странка слободе и правде, Народна странка, Демократска странка, Покрет слободних грађана, Удружени синдикати Србије "Слога", Покрет за преокрет, Покрет слободна Србија, чија су овлашћена лица за заступање Владимир Обрадовић из Београда, ул. Госпићка бр. 12 и Душан Динчић из Београда, ул. Чакорска бр. 2 а, против решења Градске изборне комисије у Београду, број: 013-570/22 од 10.04.202. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 16.04.2022. године, у 13,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба се **ОДБИЈА**.

Образложење

Ожалбеним решењем одбијен је, као неоснован, приговор жалиоца број: 013-570/22, на гласање, на бирачком месту број 47, у Градској општини Палилула, на изборима за одборнике Скупштине града Београда, одржане дана 03.04.2022. године (тачка 1), уз напомену да се решење објављује на веб – презентацији Републичке изборне комисије (тачка 2).

У жалби, поднетој Управном суду, непосредно дана 13.04.2022. године, у 16,30 часова, по налогу суда уређеној поднеском достављеним суду дана 14.04.2022. године, у 22,45 часова, жалилац оспорава законитост ожалбеног решења, сматрајући да је засновано на погрешној примени материјалног права и то члана 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима. Наиме, Градска изборна комисија је утврдила да је са

бирачког места број 18 у Градској општини Палилула примљен уредно попуњен записник о раду бирачког одбора са потпуним и логичко – рачунски исправним резултатима гласања који је потписан од стране најмање три члана, односно заменика члана бирачког одбора. Такође је констатовала да је вршена комисијска контрола записника о раду бирачког одбора са наведеног бирачког места по узорку и да је записнички констатовано да се слажу садржина изборног материјала и подаци о записнику бирачког одбора. Даље је утврђено да је у записнику о раду неко од чланова бирачког одбора у тачки 15. унео, односно заокружио “ДА” као констатацију да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања, али да то не значи да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога, нити да су предате изборној комисији уз записник. Имајући у виду наведено, сматра да уношење назнаке "ДА" у записнику о раду бирачког одбора значи да су примедбе заиста сачињене у виду посебног прилога и да чине део записника о раду бирачког одбора и у овом случају изборног материјала. Терет доказивања да су наведене примедбе биле приложене уз записник о раду бирачког одбора је на органу за спровођење избора који је требао од бирачких одбора да прибави доказ да ли је примедба била приложена уз записник или није. Сматра да је неоснован став Градске изборне комисије да то што су примедбе изгубљене и сакривене не представља законом утврђен разлог за поништавање односно понављање гласања на бирачком месту, јер када је примедба из Записника о раду бирачког одбора постала део изборног материјала свако њено сакривање или губитак рађа сумњу у постојање неправилности током спровођења гласања која могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата. Даље указује да је Градска изборна комисија била у обавези да по службеној дужности у складу са законом врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује у складу са чланом 9. став 3. и чланом 103. Закона о општем управном поступку. Имајући у виду да је Записник о раду бирачког одбора основни документ на основу којег се утврђују резултати гласања и утврђује да ли је било или није било неправилности приликом спровођења избора био непотпун, сматра да Градска изборна комисија није могла да на законит начин изврши његову контролу, у складу са чланом 47. Закона о локалним изборима, и утврди резултате гласања на бирачком месту, јер није по службеној дужности отклонила недостатак наведен у Записнику о раду бирачког одбора, чиме су се испунили услови за тражење поништаја гласања на бирачком месту у складу са чланом 58. Закона о локалним изборима. Скривањем прилога Записника о раду бирачког одбора органи за спровођење избора прикривају чињенице о противправно предузетим радњама, противправном поступању бирачког одбора, као и трећих лица која су својим радњама могла да утичу на изборни процес. Као доказ наведеној тврдњи да је бирачки одбор, односно да су појединци бирачког одбора сакривали примедбе чланова бирачког одбора и да то није излован инцидент доставља Записник о раду бирачког одбора на бирачком месту број 7 ГО Раковица. На основу изнетог предлаже да суд поништи ожалбено решење Градске изборне комисије града Београда број: 013-570/22 од 10.04.2022. године, да у спору пуне јурисдикције мериторно одлучи и поништи резултате гласања са бирачког места број 47 ГО Палилула на изборима за одборнике Скупштине града Београда, те наложи расписивање поновних избора на том бирачком месту.

У одговору на жалбу, који је Управном суду достављен непосредно са списима предмета дана 15.04.2022. године у 18,20 часова, Градска изборна комисија оспорава наводе жалбе у целости, сматра да је ожалбено решење законито и у свему

остаје код навода из образложења ожалбеног решења, па предлаже да суд жалбу одбије као неосновану.

Одлучујући о жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, Управни суд је на основу члана 97. став 1. у вези са одредбом члана 85. став 1. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС" бр. 14/22), по оцени навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа нашао да је жалба неоснована.

Из списка предмета произлази да је на 24. седници Градске изборне комисије, одржаној дана 10.04.2022. године, донето ожалбено решење по приговору жалиоца број: 013-570/22 на гласање на бирачком месту број 47 у Градској општини Палилула у Београду на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржаним дана 03.04.2022. године. Увидом у приговор суд је утврдио да је поднет на основу члана 57. став 1. Закона о локалним изборима и да је у истом наведено да је на бирачком месту број 47, Градска општина Палилула бирачки одбор сачинио Записник о раду бирачког одбора и у рубрици број 15 назначио да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту (заокружено "ДА"). Приликом увида у изборни материјал, који су дана 05.04.2022. године извршили чланови Градске изборне комисије, утврђено је да из записника о раду бирачког одбора произлази да су примедбе истакнуте али да прилози са примедбама, који представљају саставни део записника, нису нађени у врећи са преосталим изборним материјалом. Сагласно наведеном, Градска изборна комисија није могла да на законит начин утврди резултате избора због непотпуности записника о раду бирачког одбора. Имајући у виду да се на основу непотпуног изборног материјала на овом бирачком месту не могу утврдити резултати избора, за шта је прописана правна последица понављања гласања на бирачком месту, неопходно је да Градска изборна комисија поступи по члану 58. Закона о локалним изборима и донесе решење о спровођењу поновног гласања. У приговору се даље наводи да, имајући у виду да је записник о раду као кључни документ бирачког одбора био непотпун, комисија није могла на законит начин да изврши контролу из члана 48. Закона о локалним изборима, па није познато каква би одлука комисије била да је приликом примопредаје имала увид у примедбе садржане у записнику. Предложили су да Градска изборна комисија усвоји приговор и донесе решење којим се констатује да се на оспореним бирачком месту не могу утврдити резултати, те на основу њега донесе решење о спровођењу поновног гласања. Одлучујући о поднетом приговору Градска изборна комисија је по службеној дужности, позивајући се на члан 55. став 1. Закона о локалним изборима, разматрала да ли постоје услови за доношење решења којим се констатује да се на одређеном месту не могу утврдити резултати гласања. Увидом у изборни материјал са бирачком места број 47 у Градској општини Палилула комисија је утврдила да је уредно попуњен Записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране најмање 3 члана односно заменика чланова бирачког одбора. Комисија је констатовала и да је, у складу са чланом 53. Закона о локалним изборима, а на основу решења Градске изборне комисије број: 013-226/22 од 07.04.2022. године, вршена комисијска контрола Записника о раду бирачког одбора са предметног бирачког места по узорку и да је записнички констатовано да се на овом бирачком месту слажу садржина изборног материјала и подаци из Записника о раду бирачког одбора. Градска изборна комисија је констатовала да је бирачки одбор на бирачком месту број 47 у Градској општини Палилула утврдио резултате у складу са

чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, због чега нису испуњени законом прописани услови да се донесе решење којим би се избори поништили. Околност на коју се приговором указује да у изборном материјалну недостају примедбе чланова бирачког одбора, за које је у самом Записнику о раду бирачког одбора констатовано да постоје, не представља неправилност односно мањкавост самог Записника о раду бирачког одбора која би представљала основ за доношење решења о констатовању да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Стога, по налажењу Градске изборне комисије, ова околност, на коју се приговором указује, не представља ни основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, а не може се сматрати ни неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. истог закона. Чињеница да је у Записнику о раду бирачког одбора у тачки 15. заокружено “ДА”, као констатација да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, не значи да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога, нити да су предате изборној комисији уз Записник о раду бирачког одбора. С тим у вези, констатовано је да подносиоци приговора нису пружили доказе о томе да су наводне примедбе заиста биле и приложене уз Записник о раду бирачког одбора. Међутим, чак и у случају да се наводи приговора о постојању примедби прихвате као тачни, околност да су те наводне примедбе изгубљене, па и сакривене, не представља законом утврђен разлог за поништавање, односно понављање гласања на бирачком месту. Градска изборна комисија је такође указала и на то да је одредбом члана 57. став 1. Закона о локалним изборима прописано да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања, у вези са чим је констатовано да се на спровођење гласања на бирачком месту на локалним изборима сходно примењују одредбе Одељка трећи Закона о избору народних посланика “Гласање на бирачком месту”, док су питања у вези са утврђивањем резултата гласања и сачињавањем, односно, попуњавањем Записника о раду бирачког одбора уређена Одељком четврти “Утврђивања резултата гласања на бирачком месту” истог закона. Имајући наведено у виду, закључено је да се околност на коју се приговором указује не може сматрати неправилност спровођења гласања, која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. Закона о локалним изборима. У складу са свим изнетим, а имајући у виду да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на бирачким изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 47 у Градској општини Палилула, као и чињеницу да је бирачки одбор на наведеном бирачком месту резултате гласања утврдио у свему у складу са законом и о томе сачинио уредан записник о раду бирачког одбора, Градска изборна комисија је закључила да нема основа за закључак да је на бирачком месту број 47 у Градској општини Палилула учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка, због чега је приговор неоснован, и у складу са тим донета одлука као у диспозитиву овог решења.

Увидом у оригинал Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда (Образац СГБРГ-2/22) на бирачком месту 47 Палилула утврђено је да је у рубрици број 15., која гласи : “Да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на

бирачком месту (Ако су чланови бирачког одбора имали примедбе, потребно је да их наведу у посебном прилогу који је саставни део овог записника)", заокружено: ДА. Из наведеног Записника, такође, произилази да су у свим рубрикама унети подаци, број гласова који је добила свака изборна листа, као и да је Записник потписан од стране свих чланова бирачког одбора (председника, односно, заменика председника). Садржина оригиналног Записника о раду бирачког одбора у потпуности одговара садржини копије истог Записника, који је уз жалбу доставио жалилац.

Из Извештаја о контроли записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда на бирачком месту број 47, у Градској општини Палилула, (Образац СГБРГ-3/22) произилази да је у наведеном извештају констатовано да не постоје грешке у попуњавању записника и да су резултати гласања логичко-рачунски исправни. У извештају, под тачком 4. није констатовано да према записнику о раду бирачког одбора чланови бирачког одбора јесу – нису имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту.

Из Записника о примопредаји изборног материјала за изборе за одборнике Скупштине града Београда између бирачког одбора и координатора градске изборне комисије после гласања (Образац ПСГБ-2/22) произилази да је бирачки одбор за бирачко место број 47 у Градској општини Палилула предао материјал прописан у подтачкама од 1) до 8) тачке 1., изузев материјала из подтачке 9), који чини: "Евиденција о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора у проширеном саставу на бирачком месту, у два примерка, од којих један примерак задржава управа градске општине". Наведени Записник о примопредаји материјала сачињен је дана 03.04.2022.године у 23:41 часова и потписан од стране председника бирачког одбора и два координатора Градске изборне комисије.

Одредбама члана 48. Закона о локалним изборима прописано је да приликом примопредаје изборног материјала након завршетка гласања представници бирачког одбора и изборне комисије дужни су да изврше контролу записника о раду бирачког одбора, констатују евентуалне грешке у попуњавању записника и о томе сачине извештај. (Став 1.) У извештају о контроли записника о раду бирачког одбора констатује се да ли постоје примедбе чланова бирачког одбора и посматрача рада бирачког одбора. (Став 3.)

Одредбом члана 53. став 1. истог Закона прописано је да о извршеној контроли записника о раду бирачких одбора изборна комисија сачињава извештај и објављује га на веб-презентацији.

Одредбама члана 54. Закона о локалним изборима прописано је да ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора коју врше чланови и заменици чланова изборне комисије, као и приликом контроле записника о раду бирачког одбора по узорку констатовано да се не слажу садржина изборног материјала и записник о раду бирачког одбора, изборна комисија доноси решење о исправљању записника о раду бирачког одбора. (Став 1.) Ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора коју врше чланови и заменици чланова изборне комисије, као и приликом контроле записника о раду бирачког одбора по узорку констатовано да постоји неправилност која је разлог да се гласање на бирачком месту поништи по службеној

дужности, изборна комисија доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту. (Став 2.) Ако постоји основана сумња да је велико неслагање између садржине изборног материјала и записника о раду бирачког одбора последица свесне и намерне активности која је усмерена на то да се утврди неистинит резултат локалних избора, изборна комисија је дужна да против чланова бирачког одбора поднесе кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву. (Став 3.)

Одредбама члана 55. истог Закона прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места. (Став 1.) Решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања објављује се на веб-презентацији. (Став 2.)

Одредбама члана 56. став 1. истог Закона прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбама члана 57. став 1. истог Закона прописано је да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Одредбама члана 58. став 1. истог Закона прописано је да се гласање на бирачком месту понавља ако је констатовано да се на том бирачком месту не могу утврдити резултати гласања или ако је гласање на том бирачком месту поништено.

Одредбом члана 8. став 3. истог Закона прописано је да одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно се примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Одредбом члана 39. став 1. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС" бр. 14/22) прописано је да члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу именује локална изборна комисија на предлог подносиоца проглашене изборне листе.

Одредбама члана 105. став 2. истог Закона прописано је да записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата

гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора.

Код оваквог стања ствари у списима предмета и имајући у виду цитиране одредбе закона, према оцени Управног суда, правилно је одлучила Градска изборна комисија када је у правилно проведеном поступку одлучивања, одбила приговор подносиоца, дајући за своју одлуку јасне и на закону засноване разлоге. Ово стога што је, и по оцени суда, навод да приликом примопредаје изборног материјала није придружен прилог са примедбама из рубрике 15. Записника о раду бирачких одбора сам по себи није довољан да би се могло закључити да је на бирачком месту 47 Градске општине Палилула дошло до таквих неправилности, које могу довести до поништавања гласања на наведеном бирачком месту. Ово посебно имајући у виду да се у наведеној рубрици констатује постојање примедби евентуално изнетих од стране чланова бирачког одбора, при чему су у конкретном случају Записник о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда са бирачког места потписали сви чланови бирачког одбора, да је вршена контрола гласања на том бирачком месту, да је у извештају о проведеној контроли, који је потписан од стране овлашћених лица, констатовано да није било неправилности приликом спровођења гласања, да на том бирачком месту није било чланова бирачког одбора у проширеном саставу, из чега произилази да, уколико је постојала примедба у писаном облику, није у питању евентуална примедба представника подносиоца приговора, односно, жалбе. Притом, суд указује на то да било каква примедба сама по себи не може за последицу имати поништавање гласања, већ такву последицу може да произведе примедба, која указује на неправилности у току гласања, које су такве природе да могу утицати на резултате гласања, али такве примедбе морају бити поткрепљене адекватним доказима и/или аргументима, а не паушално и описно дате. Притом, имајући у виду да је изборни процес дефинисан законом и стога формалан у свим фазама у којима се проводи, да у свакој фази закон прописује могућност побијања изборних радњи, при чему је током спровођења гласања, као и након завршетка гласања закон прописао могућност изјављивања правних средстава и прописао разлоге за поништај гласања по службеној дужности, као и по приговору овлашћених подносилаца, уколико наводи приговора указују на такве неправилности, да могу довести до поништаја гласања на бирачком месту (бирачким местима), суд налази да наведени разлози у приговору, који су поновљени и у жалби, не могу довести до другачије одлуке у овом изборном спору.

Суд је ценио наводе жалбе, којима је подносилац чињеницу да није придружена евентуална писана примедба из рубрике 15. Записника о раду бирачког одбора са наведеног бирачког места сматра прикривањем, односно, скривањем од стране бирачког одбора, али је овај навод оценио као неоснован, будући да ничим није доказао овакву своју тврдњу, при чему су могућности заштите изборног права код евентуалног противправног поступања законом прописаних лица утврђене одредбама закона који регулишу изборни процес, као и одредбама Кривичног законика у Глави петнаестој: Кривична дела против изборних права.

Управни суд је, такође, оценио као неоснован навод подносиоца жалбе да је на Градској изборној комисији да доказује постојање писане примедбе, будући да подносилац приговора, и поред извршене контроле изборног материјала и сачињавања извештаја од стране надлежних органа у циљу провере правилности гласања на овом бирачком месту и утврђивања да на истом није било неправилности, и даље тврди да постоји писани приговор, али да је сакривен од стране бирачког одбора, дужан да докаже и постојање евентуалних примедби у писаном облику, као и њихово евентуално скривање, при чему су, као што је већ наведено, релевантним општим актима прописана правна средства и поступци, који се у циљу заштите изборног права могу искористити од стране учесника изборног процеса и у вези са оваквим тврдњама, на које указује подносилац жалбе.

Суд је имао у виду наводе жалбе, којима је указано на постојање писане примедбе члана бирачког одбора, која није придружена Записнику о раду бирачког одбора на бирачком месту бр. 7 ГО Раковица, али је нашао да наведено није од утицаја на другачије одлучивање о жалби у конкретном случају, будући да се правилност гласања на одређеном бирачком месту не може побијати, нити евентуална неправилност доказивати са разлога, односно, применом доказа, који се тичу другог бирачког места.

Са свих изнетих разлога, неоснован је и навод жалиоца да Градска изборна комисија са разлога из приговора, односно, жалбе, није имала услова да на законит начин изврши контролу Записника о раду бирачког одбора у складу са одредбом члана 47. Закона о локалним изборима.

Управни суд је имао у виду захтев подносиоца жалбе да суд мериторно реши ову изборну ствар, али је нашао да за овакав начин одлучивања нису испуњени услови из члана 87. став 2. Закона о локалним изборима, с обзиром да је жалбу одбио.

Са свега изнетог, Управни суд је утврдио да је решење Градске изборне комисије правилно и законито, па је применом одредаба члана 40. став 1. и 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09), које се сходно примењују на основу одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 16.04.2022. године, у 13,00 часова, 3 Уж. 268/22

Записничар
Јелена Поповић, с.р.

Председник већа-судија
Гордана Богдановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Дејан Ђурић

JX/OИ